

ALTI EMPORDÀ

Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES
4 Maig 1918

Preu: 10 cèntims

Any II - N.º 57

EL MONUMENT

Un monument a un home, no és pas a la seva figura a qui s'erigeix. Un nucli reduït d'homes el coneixeren; passades unes generacions el record de la seva imatge serà esborrat i sols restarà ferma la seva obra. L'artista deu buscar, a l'executar el seu treball, no el cos, sinó l'intel·ligència, allò que restarà sempre viu entre els homes. Però la seva obra no la gaudirà tothom, de la mateixa manera que no n'hi ha prou amb saber llegir per entendre un llibre.

Hi ha qui sabent llegir i les quatre regles fonamentals prefereix un llibre amb làmines de literatura barroera que un llibre bellament escrit. Com hi ha qui prefereix el cinema al teatre; no per l'acció o per l'emoció que hi sent, sinó per l'estalvi que li porta en el pensament. Així, en un monument, molts hi voldrien veure plasmada tota l'obra de l'home a qui es dedica, encara que de la seva vida i de la seva obra res no en sàpiguen. Voldrien que la pedra expressés tot allò de fantàstic que ells s'han imaginat.

Però la pedra no expressa sentiments, sinó que els sentiments estan en l'observador, i quan aquest n'està orfe vol que les pedres parlin, i és que la seva intel·ligència està tancada i dur el seu cor. I si l'artista per a satisfer desitjos de popularitat porta en el monument totes les alegories i emblemes fàcils, si l'engalana amb tots els pròdigs models dels

fabricants de monuments i té de l'home a qui ha d'ésser erigit una concepció tan baixa que creu ha de portar a la pedra tot lo rampló i anodí de la seva vida, tot allò anecdòtic que es frueix en les taules de cafè, si té d'un monument aquesta concepció, la seva obra serà la obra d'un artista vulgar que no pateix quan crea, que mentre esculpeix la pedra xiula tranquil·lament la cançoneta de moda. I si el poble aplaudeix, admirat de lo que explica el monument, és que un és digne de l'altre. I quan passada una generació l'anècdota hagi perdut actualitat, l'obra mereixerà el despreci de tothom, perquè davant d'ella no els parlarà de res, no commourà el seu esperit.

Com podran commoure's els que així pensin, davant del Moisès de Miquel Angel, dels minaires de Menieuv, de l'Idol Etern de Rodin, del David de Donatello. Què els podrien dir les figures de la Nit i el Dia de la tomba dels Medicis, el somriure de la Verge de la Visitació d'Amiens? —Què diran davant de la tomba de Wagner, el colós de la música, a Beyruth, formada per un bloc immens de pedra, sense cap inscripció, sense cap al·legoria? Artista, i gran, ho fou qui, proclamant la seva petitesse davant l'obra del gran músic, cobrí el cos del Mestre amb un senzill bloc de pedra.

I és que el monument no deu dir

coses, sinó idees, no deu parlar als ulls sinó al cap i al cor que pensen i senten. Per això davant de l'admirable senzillesa del Monument a Monturiol, cal pensar si ell respon al seu objectiu. Si fa vibrar la nostra ànima i si dintre nostre hi ha la satisfacció d'haver sabut aixecar el nostre esperit per damunt d'aquells que de la

vida de l'inventor de l'ictíneu no hi saben veure més que allò que és teatral, i en canvi abandonen la vàlua espiritual de la seva obra, el record de la qual serà etern entre els homes.

Per això, cal proclamar-ho ben alt: A Catalunya s'ha inaugurat un MONUMENT.

R. GIRALT CASADESÚS.

EXPOSICIÓ QUE PELS DIPUTATS PROVINCIALS Srs. GELI i SALLERAS HA SIGUT DIRIGIDA AL MINISTRE DE FOMENT Sr. CAMBÓ, i PER A LA QUAL S'HA OBTINGUT TAMBÉ LA FIRMA DELS ALTRES DOS DIPUTATS PROVINCIALS PER AQUEST DISTRICTE Srs. INGLÉS i MONEGAL, HAVENT SIGUT EL Sr. MASÓ L'ENCARREGAT DE PRESENTAR-LA i RECOMANAR-LA, i, DEMÉS, EN TÉ CONEIXEMENT EL DOCTOR PI i SUÑER.

Excm. Senyor: Al dirigir-se a V. E. no pretenen els firmants, diputats provincials pel districte de Figueres, exposar la transcendència que per al nostre país té l'actual moment històric, ni examinar global o parcialment els importants problemes nacionals actualment plantejats, ni proposar-hi solucions. Solament pretenen exposar les necessitats més peremptòries del partit que representen.

Es cosa indubtable per als firmants, —i n'és ferma garantia el formar part V. E. de l'actual Govern,— que la reconstitució del país serà empresa i les obres públiques ateses i impulsades com s'ho mereixen i és imprescindible.

Es amb aquesta certesa que nosaltres ens dirigim a V. E. detallant-li les obres públiques més precises per al partit i en prec de que siguin incloses dins el plan de les més urgents a realitzar.

Respecte a camins i a carreteres, és d'urgent necessitat que totes siguin degudament reparades, sobre tot les dues més importants que són les carreteres de Madrid a la Junquera, i la de Besalú a Roses, les quals creuen el partit i es troben en tan deplorable estat que en certs trajectes, especialment des de Figueres a la frontera, la primera, i des de Figueres al port de Roses, la segona, es troben intransitables fins al punt de que els vehicles es veuen precisats a deixar la carretera i seguir per camins rurals. En aquestes dues carreteres, l'obra, més que de reparació, haurà d'ésser de reconstrucció en molts punts, puix que inclús el seu afermat es troba destruït. Si hom té en compte que la primera serveix de comunicació amb França i la segona amb el port de Roses i l'augment del tràfec per carretera a conseqüència de la general

congestió de la Duana de Port-Bou i en el transport per ferro-carril, hom veurà la urgència de posar remei a l'actual deixadesa. Es d'advertir sobre aquestes dues carreteres que durant els ultims mesos de gener i febrer foren lliurades 40.000 pesetes per a la seva reparació, sense que encara hagin estat empreses les obres, i que en el seu pas per la ciutat de Figueres és d'imprescindible necessitat que siguin aduquinades.

També és necessari que les altres carreteres i camins del partit siguin degudament reparats, i que siguin construïts els ponts i passos en els seus encreuaments amb rius i riberes que encara falten, especialment els del Terri i Fluvià, que en èpoques de pluges tantes vegades interrompen el tràfec.

En el propi ordre de camins és urgent la construcció del tros que manca de construir en la carretera de Pont de Campmany i també la d'Agullana a La Bajol.

Es aiximateix de justícia i equitat i de gran interès per a la comarca, puix així les obres pendrien major impuls, que les a construir per la Diputació de Girona en virtut del conveni que aquesta va celebrar amb l'Estat, amb regla a la nomenada llei de camins veïnals, siguin subvencionades per l'Estat amb el 48 % de projecte i pressupostos definitius que s'executin i no el 48 % del projecte primitiu puix que en una de les obres es dona el cas que l'Estat contribuirà tan sols en el 48 % de la meitat del preu de subhasta la qual cosa no podia ésser la intenció del legislador.

Respecte a altres obres públiques d'interès i necessitat per a la comarca, hom ha de fer especial esment de l'endegament del riu Muga. Es precís, si es vol atendre als interessos de la soferta co-

DE LES FIRES DE LA SANTA CREU

Inauguració del Monument a En Monturiol

marca empordanesa, que el dit riu Muga sigui endegat a fi d'evitar els quantiosissims perjudicis que amb les seves inundacions ocasiona a la part més rica de l'Empordà. El descuit de tots i l'avarícia d'alguns dels propietaris de la seva vora que, per tal de guanyar terreny, han posat obstacles al seu lliure curs, afegit al fet de que en la seva meitat inferior corre aquell riu per un terreny del tot pla, fan que el tal riu en moltes parts no tingui llit fix i estigui mancat de marges de contenció.

Relacionat intimament amb aquest problema de l'endegament, sobre el qual anys enrera ja foren fets estudis per l'enginyer Sr. Coderch, els antecedents dels quals han d'existir probablement en la divisió Hidràulica del Pirineu Oriental, està l'emplaçament d'alguns ponts i vàdens, els projectes dels quals no poden portar-se a realitat sense que prèviament no sigui resolt el de l'endegament del Muga.

Es també d'interès i d'urgent necessitat per a la comarca de referència, orfe en absolut de regadius, el pantan de Crespià, obra hidràulica de la qual ve parlant-se'n de molts anys ençà, i que si la impermeabilitat de les capes de terra en el seu emplaçament permetessin la seva construcció tant beneficiaria la comarca que, en la seva part inferior, i en una grandiosa estensió, és sumament plana i en boníssimes condicions per a aconseguir una sobreproducció.

En el cas de que les condicions del terreny no aconsellessin l'emplaçament d'un pantan en el lloc escollit per a l'anomenat de Crespià, del que n'han d'existir ja estudis i gestions, fóra convenient que es construís en altre lloc, ja que no en mancarien, o es contruís un canal de regatge prenent les aigües del riu Fluvià, amb l'objecte de poder regar una gran part de la fèrtil comarca empordanesa.

Igualment és d'interès que ben aviat sigui convertit en una realitat el projecte de ferro-carril secundari o estratègic de Blanes a Vilajuïga, la subhasta del qual ja ha sigut anunciada, i per qual fet mereix mil mercès V. E. i altres propugnadors.

Aquestes són Excm. Sr., esboçades i solament enumerades de llarg les obres públiques més importants i més necessàries per a la comarca la immediata realització de les quals reclama el general clamor i que tants beneficis reportarien al país. Es clar que el millor procediment de realització, a l'entendre dels firmants, és que la seva construcció s'encomenés, per delegació juntament amb els mitjants necessaris, a la Mancomunitat de Catalunya. Però és aquest un problema que millor que els firmants coneix V. E. i que solament esmentem puix no són aquestes línies el lloc més oportú per a exposar-lo i fonamentar-lo, per ésser general anhel de Catalunya enc que aquest escrit sigui tan sols un reflexe de les necessitats que en l'ordre de les obres públiques sent una de les seves més belles camarques.

Esperant, Excm. Sr., que per V. E. seran ben acollides les aspiracions en el present escrit formulades, incorporades les mateixes al plan d'obres públiques a realitzar urgentment i una pròxima realitat,—per la qual cosa mereixerà V. E. gratitud eterna del bell i soferit Empordà,—fan els firmants vots fervents per a que Deu guardi a V. E. molts anys.

Figueres, 20 d'Abril de 1918.

Excm. Sr. Ministre de Foment.—Madrid.

Com a nota complementària a l'Exposició que acabem de reproduir, els Diputats Provincials per aquest districte, els nostres amics Srs. Geli i Salleras, han recomanat eficaçment al Ministre de Foment Sr. Cambó, per a que l'atengués, la petició que l'Ajuntament del Port de la Selva va fer directament al Ministre a fi de que fos reparada la carretera que va d'aquella població a Llansà i que avui es troba en estat vergonyosament intransitable.

El passat dijous va ésser celebrada solemniament en la nostra ciutat la inauguració del monument al seu fill il·lustre En Narcís Monturiol.

El públic, que omplia la part baixa de la Rambla i tota la Placeta, formava una gentada immensa. Els balcons eren també espesseïts de gent on hi ressaltaven formoses dames que amb els seus vestits clars de primavera donaven com sempre la nota simpàtica a la Festa. En tots els llocs hi havia una profunda expectació per veure descoberta l'obra admirable de l'insigne escultor N'Enric Casanovas.

Quan en el lloc ocupat per la tribuna presidencial va arribar-hi la comitiva oficial formada a casa la Ciutat, va fer-se arreu un espectant silenci. Ens és impossible dir totes les valuoses representacions que hi assistiren, d'entre les quals hi recordem el president de la Mancomunitat de Catalunya senyor Puig i Cadafalch, amb el seu secretari particular senyor Cunill; el senyor Jordà, representant l'Ajuntament de Barcelona, i el senyor Ribé, cap del cerimonial d'aquell Ajuntament; el Governador Civil senyor Jiménez Soler que portava la representació del Govern; el senyor Riera, president de la Diputació de Girona, amb els Diputats Provincials per aquest districte senyors Geli, Salleras, Monçal i Inglés; l'Ajuntament de Girona en corporació, presidit per l'Alcalde senyor Bassols; els Diputats a Corts senyors Masó i Pi Suñer; el senyor Ferran Agulló en nom de la Lliga Regionalista de Barcelona, i el senyor Baldri Rahola per la seva Joventut Nacionalista; nombrosos representants d'Ajuntaments de la comarca i de Catalunya, d'entre els quals recordem solament els d'Agullana, Vilabertran, Sant Feliu de Guíxols, Canet de Mar, Santa Coloma de Farnés, Sant Feliu de Llobregat, etc.; una representació d'oficials i mariners de la Companyia Trasatlàntica i de la casa Tayà. I, finalment, el Comitè Executiu del Monument a Monturiol format pels senyors Puig Pujadas, Escapa, Dalí, Costa, Jordà i Bonaterre; la família d'En Monturiol; representacions de totes les entitats locals; nombrosos invitats, i totes les autoritats locals: Rnd. senyor Rector D. Josep Callis; Don Enric Martin Alcobà, General Governador militar de la plaça, amb el senyor Coronell i oficials del Regiment de guarnició; el Jutge de 1.ª Instància senyor Brusola i el Jutge Municipal senyor Bosch i Armet; l'Ajuntament de la ciutat en ple, presidit per l'Alcalde senyor Pujulà.

Entre les adhesions rebudes hi figuren la del Ministre de Foment, senyor Cambó; senyor Marquès de Camps, Director General d'Agricultura; el senyor Ferrer-Vidal, senador per la província, Director General de Duanes; els senyors Cusi i Soler i March, senadors; el dramaturg N'ignaci Iglesias, i altres que no recordem.

El lloc on està emplaçat el monument es trobava engalanat amb banderes i gallarets, d'entre les quals n'hi ressaltaven algunes de catalanes. També tots els balcons de les cases eren endomaçats, podent-se dir per les manifestacions del dia que tota la ciutat va associar-se a l'homenatge.

Després d'haver ocupat el senyor Governador Civil la presidència de la tribuna, el secretari del Comitè Executiu del monument, senyor Puig Pujadas, va saludar en castellà les autoritats, i seguí després en català explicant la gènesi de la erecció del monument. Glosà l'obra formidable d'En Monturiol, i es mostrà

orgullós del gest de la ciutat de Figueres, que, honorant al seu fill il·lustre, perpetua el geni de la raça. Fa entrega del monument a l'Alcalde, dient-li que ell pot ésser l'avançada de la ciutat nova que hem de crear per damunt tots els partidismes i divisions; i acaba amb les paraules de Goethe: «Partanyem a la raça que surt de la fosca cercant la llum». El brillant discurs del senyor Puig Pujadas fou molt aplaudit.

Seguidament l'Alcalde, del braç de la filla d'En Monturiol donya Anna Monturiol de Pascual, fa córrer la cortina que cobria el monument, apareixent en tota la seva esplendidesa la magnífica obra d'En Casanovas que és saludada amb nodrides ovacions, barrejades amb una marxa tocada per la banda militar. Al retirar-se a la tribuna el senyor Alcalde i la filla d'En Monturiol són novament aplaudits.

L'Alcalde agraeix, en català, i en nom de la ciutat, l'entrega del monument, i el Governador civil, en nom del Govern, se adhereix a les paraules de l'Alcalde.

El fill d'En Monturiol, Don Emili, en català també, donà les gràcies a la ciutat que honora al seu pare, el qual, amb la invenció de l'ictineu dotà l'humanitat d'un vehicoll de progrés.

Recordà aquella altra tarda, magnífica com aquesta, que el seu pare arribava triomfal a la seva ciutat nadiua, després de les proves excel·lents realitzades amb el seu vaixell submari.

Al·ludeix als esforços de l'enginyer senyor Pascual ajudant a En Monturiol, i als d'En Jeroni Estrany i d'En Puig Pujadas per a rehabilitar la seva memòria, abraçant a aquest últim en prova de agraiement.

Per últim dona les gràcies a les autoritats per la seva assistència a l'acte, i acaba amb un visca a Figueres que és contestat.

Una secció de mariners de la Companyia Trasatlàntica va col·locar una esplèndida corona de flors al peu del monument, amb una llaçada dels colors de la Companyia on s'hi llegeix «La Companyia Trasatlàntica al il·lustre padre de su subadministrador gerente» com a dedicatòria, mentre ressonen aplaudiments i dues companyies del Regiment de Sant Quintí desfilen davant del monument rendint honors militars a l'efigie del gran Monturiol.

Seguidament se retirèn les autoritats i la comitiva oficial dirigint-se a inaugurar l'Exposició retrospectiva de la vida d'En Monturiol instal·lada en la Cambra Agrícola, força interessant, i després són obsequiats els convidats a la inauguració amb un esplèndid lonx servit en l'Hotel París, al final del qual l'alcalde senyor Pujulà va donar les gràcies a tots els que amb la seva presència varen contribuir al lluiment de l'acte.

La festa va ésser verament magnífica, resultant una bonica diada en honor d'En Monturiol, afavorida per un temps magnífic de dia primaverat, que ens portava les notes de color dels vestits de les dames figuerenques i l'alegria del sol que que s'associaren a l'homenatge. Tothom estava orgullós i satisfet de què la ciutat pugui comptar d'ara endavant amb tant artístic i admirable monument com no se'n veuen gaires, gala del seu passeig principal i ponderador de totes les bel·leses figuerenques.

A la nit del mateix dia va ésser celebrada en el Casino Menestral, davant de força concurrència, una bonica vetllada en

honor d'En Monturiol durant la qual varen ésser llegides algunes poesies d'un valor històric tan sols, i En Puig Pujadas va dir-hi d'admirable manera l'elogi del fill de la ciutat meresquant una llarga ovació al final del seu discurs.

La intervenció de l'Orfeó «Germanor Empordanesa» va realçar més encara la vetllada.

LLUM i TENEBRES

ART

Veig un brançam d'arbre matitzat de tals colors, disposat de tal forma, que em presenta la imatge, em suggereix la idea d'una cascata. Veig un bronzo esculpit de tal manera que presenta la imatge, em suggereix la idea d'una persona. Un actor viu i sà jugà un rol que talmunt sembla un mort. Dins d'una casa, en un lloc reclus estic llegint unes pàgines que em fan sentir la sensació de trobar-me a l'aire lliure, oïnt reflexos de rossinyols, rajar i córrer aigua de fonts i de rius, etc. Una orquestra em fa sentir la feresa d'una mar esvalotada.

Tot això és art.

Art es el MÉRIT de fer semblar o la RARESA d'ésser semblant, de suggerir la idea, de presentar la imatge d'una cosa diferent de la que s'utilitza, de la que es fa servir.

Un brançam d'arbre semblant una cascata; un viu semblant un mort; un modelat de fang, una escultura de bronzo semblant una persona; un jugar d'instruments fent oïr una mar tempestuosa; unes pàgines produint sensacions d'estats de coses absents, que són lluny....

LLIBERTADÀ.

LES ORENETES

Ja són arribades les orenetes. Elles xisclen, volant sobre els carrers de l'urbs. Són arribades de llunyanes terres i ens aporten el bon temps a la nostra comarca.

¡Oh, les orenetes! ¡Amb quina joia són rebudes per les ànimes freturoses de disfrutar jorns primaverals! El goig més plaent i l'alegria més desinteressada invadeix el cor al moment de contemplar la primera oreneta com vola, desesperada, atravesant la plaça del poble.

La seva arribada coincideix amb els jorns en què els brots dels arbres comencen d'obrir-se, convertint-se en tendres i petites fulles qui adornen els amples ramatges; la seva arribada té lloc en els dies que el sol és més fort, més brillant, més amorós; la seva arribada és feta quan els dies s'allarguen més i més.

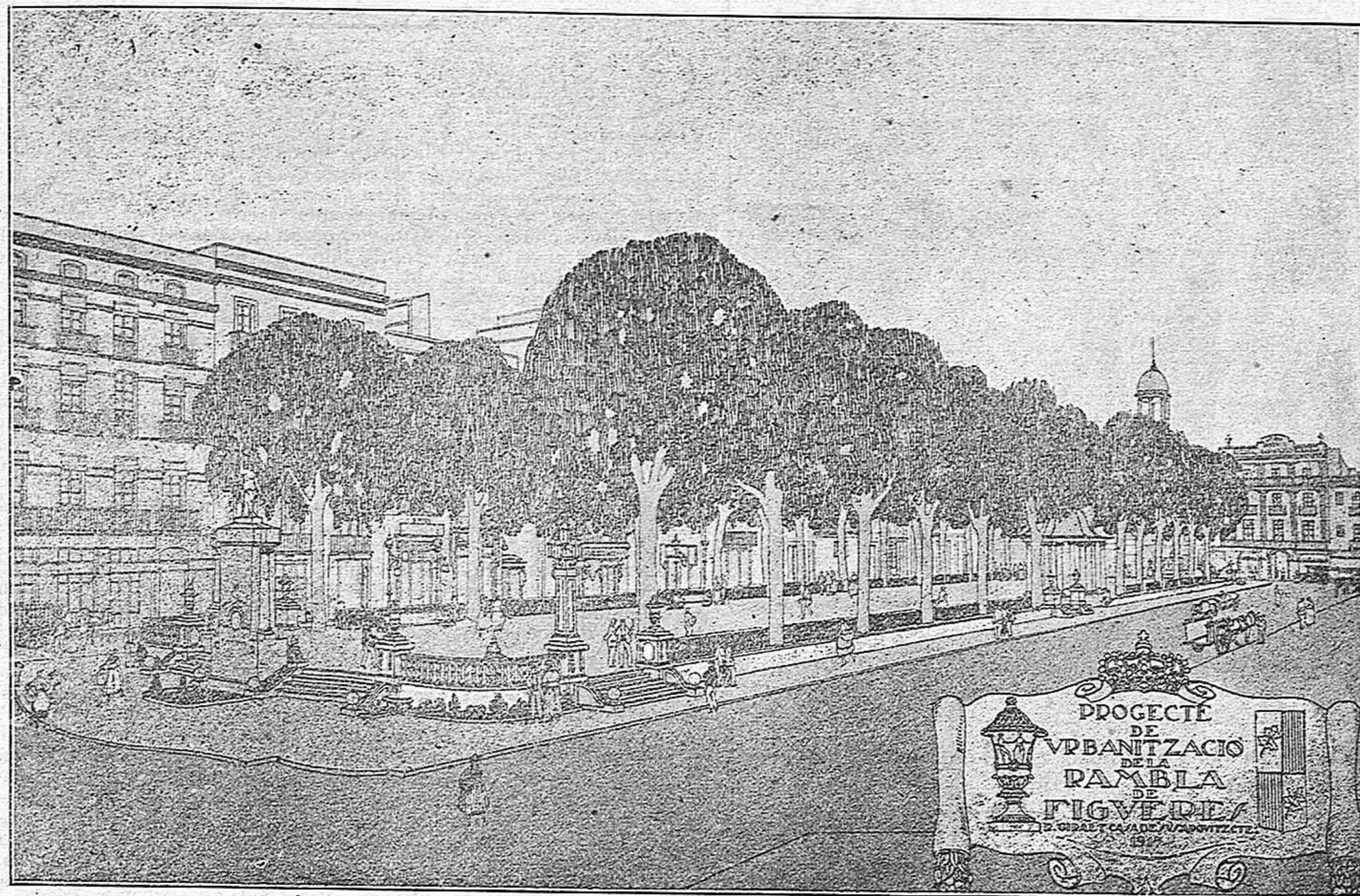
Es per això que les fosques orenetes són rebudes sempre amb mostres de joia i contentament per tots aquells qui senten la poesia, per tots aquells qui s'entusiasmen al fruit el goig de la Natura renai-xenta.

Vina, oreneta, vina a niuar altra volta en la vella barbacana del màs antic on l'any passat vas concentrar el teu amor; vina allí mateix car ningú ha fet malbé la teva estança.

Vina a penjar el teu niu d'amor on el penjares l'any passat i l'altre i l'altre, car tots t'hi esperem, per a saludar-t'hi, per a complaure'ns amb tes anades i vingudes i amb tes vingudes i anades del màs al camp i del camp al màs.

Tots volem veure't com voles, arrocegant-te a ran de terra quan el cel vol ploure, i tots te volem sentir quan passes xisclant d'una banda a l'altra: tu ens aportes el bon temps, el temps del reflorir, del renéixer: salut, oreneta.

J. SANS-FERRÉ.

LA URBANITZACIÓ DE LES NOSTRES RAMBLES

Si les condicions ètniques són les que fan la característica de cada poble, així també els carrers en les ciutats hi donen fisonomia i expressió. Però per a que aquesta fisonomia sigui la seva característica, és precis que entre el carrer, la ciutat i els ciutadans hi hagi una completa compenetració, millor encara, una perfecta complementació. De la mateixa manera que els conreus, els arbres, les plantes i les flors guarden una íntima relació estructural amb les terres, així els carrers en les ciutats expressen l'estructura espiritual dels ciutadans.

I de tants i tants carrers com veiem, sols un número reduït expressen l'ànima de la ciutat. ¿Quantes vegades, a l'abandonar una ciutat, lo que més ens queda és el record d'un carrer? I moltes vegades aquest carrer que tant ens impressiona, no és el millor de la ciutat. Heu's-aquí un dels problemes més difícils de l'Art Cívic: fer que cada carrer sigui digne germà del que ja existeix. Que uns i altres amb les seves característiques, formin un conjunt amb una pròpia unitat. Però no una ciutat més, sinó una ciutat amb personalitat.

D'entre tants carrers de la nostra Catalunya és indiscutible que n'hi ha uns que sobresurten sobre els demés; són aquests les nostres Rambles.

Cronològicament, les Rambles divideixen les nostres ciutats en dues: la ciutat antiga i la ciutat moderna. Marquen el pas entre el passat i el present. No són el límit de la ciutat primitiva, nascuda de la influència romana, amb el seu «decumanus maximus», sinó que són el trànsit entre l'expansió cívica produïda pel renaixement i la creixença deguda als temps moderns.

Limitades les ciutats per una riera o rambla, obligades pel creixement dels seus habitants a estendre's, recorren a convertir la riera en passeig, per a la qual cosa s'encauen les aigües per entre mig de dos murs, coberts amb volta, i a sobre d'aquesta es allà on hi ha el passeig: la Rambla.

Les Rambles careixen en general de regularitat i d'uniformitat, i, malgrat

això, que bellament s'hi troben els edificis, tant regulars com els del Renaixement i barroc! Bells exemples ne són l'iglésia de Bethlem, el Palau de Comillas i la Virreina a Barcelona.

A l'iniciar-se la millora de les nostres ciutats prescindint de l'utilitarisme que caracteritzava el segle passat, s'ha iniciat també l'embelliment i millora de les nostres Rambles. La que en podríem dir Rambla-Mare, és la de Barcelona; fa pocs anys tractà de reformar-se, convertint-la a petició d'alguns en «boulevard» amb mires únicament i exclusivament a millorar els comerços de dit passeig. L'idea fou amb raó molt combatuda, i si no recordem malament l'actual director del nostre Institut, En Gabriel Alomar, publicà un admirable article en defensa de l'actual conservació de la Rambla de Barcelona.

El gravat que reproduïx la urbanització de la Rambla de S. Josep, parteix del principi de conservar la Rambla actual, prolongant la línia de la casa de la Virreina fins al carrer del Carme; la qual cosa donaria una major visualitat a l'Iglésia de Bethlem, permetent portar l'amplada de l'acera fins el carrer del Carme. Per l'altra part, considerant estret per al tràfec la part que creua el carrer de la Porta-Ferrissa, es proposa fer retrocedir les cases d'enfront, de la Virreina. A l'objecte de conservar el Palau del Marquès de Comilles, exemple admirable de simplicitat i elegància arquitectònica, es projecta un pòrtic que sortint del carrer de la Porta-Ferrissa travessaria el Palau fins el final del jardí que té voltes a la Rambla. Les arcades del pòrtic coincidirien amb la façana de la Rambla, per a la qual cosa les botigues avui allí situades passarien a l'interior dels pòrtics. La típica venda de les flors la traslada l'autor del projecte abans referit a les aceres laterals.

La Rambla de Barcelona té una llargària d'uns 2 kilòmetres i la seva amplària varia de 30 a 50 metres.

La primera temptativa real d'embelliment d'una Rambla de Catalunya,

la realitzem aquests dies a Figueres. L'acertat emplaçament del Monument a Monturiol contribuirà encara més a col·locar-la entre les primeres de la nostra terra catalana. De monument col·locat al final de la Rambla ne tenim altre exemple en el final de la Rambla de Tarragona, amb el monument a Roger de Llúria.

La nostra Rambla estarà limitada per una balustrada de pedra dita de «Figueres» i construïda en la nostra ciutat; limitant dita balustrada, per una part, una farola amb pedestals de pedra i llànties de bronze, únic exemple a Catalunya, on tots els aparells lluminosos són de ferro-colat i d'un tipus determinat. Les llànties de la nostra Rambla s'han construït exprossament per a la nostra ciutat. L'altre extrem de la balustrada termina amb un gerro de grans dimensions de pedra, també del país, amb uns relleus al·legòrics a la nostra dança.

La Rambla de Figueres té des de l'Hotel del Comerç fins a la part oposada, les cases de la Marquesa Fonsdeviela, uns 200 metres; la part més ampla, quan desaparegui la illa de cases, tindrà uns 60 metres, amplària més gran que la del carrer de les Corts-Catalanes, de Barcelona; la part més estreta, quan tota l'urbanització estigui resolta, tindrà un xic més de 40 metres. El passeig central s'haurà allargat per la part del monument 7'30 metres i per l'altra part, quan desapareguin les cases de la illa, podrà arribar a allargar-se uns 20 o 25 metres, amb tot lo qual, el passeigindrà uns 135 metres de llarg, variant la seva amplada de 21 a 27 metres. La casa de la cantonada del carrer de Girona, està prompte destinada a desaparèixer, per haver-se ja declarat dita reforma d'utilitat pública; el seu enderroc facilitarà la circulació en dita cantonada que tindrà una acera de més de tres metres. La torre propietat de la casa Carbona, a l'objecte de conservar-la, s'obligarà al propietari a fer-hi un pòrtic en els baixos i restaurar la façana, treient l'actual estucat i posant de manifest els carreus.

La nostra Rambla representà, quan fou inaugurada, el primer pas per l'eixamplament de la ciutat; avui el seu embelliment marcarà també la primera fita vers la grandesa de la capital de l'Empordà.

ELS ARTISTES POLACS

Un grup d'artistes polacs exposà darrerament a Madrid una nodrida col·lecció de les seves obres. Com que el catàleg de l'Exposició hi precedeixen unes lletres que constitueixen un veritable programa i són obra d'un dels expositors, creiem que interessarà als nostres llegidors. Diu així:

«El culte de lo formal, de l'expressió sols plàstica en la pintura, junta avui les diverses tendències pictòriques en una sola corrent, realitzadora de la bellesa plàstica de nostre temps.

»Els assaigs d'una perspectiva nova i la estilització abstracta del natural, la depuració del color en el sentit de la seva significació especial o la evolució sols colorística de la forma, són en el seu definitiu alcanç intents de lliberació completa de la pintura de la seva falsa missió d'anecdota, de reproduir, de reflexar.

»Ritmitzar la superfície fins al màxim de la seva vida plàstica, buscant sols en les qualitats decoratives dels elements pictòrics lleis ed l'expressió, és separar definitivament la pintura de les demés arts i fixar clarament la diferència estètica entre la valor plàstica realitzada i l'observada en la natura.

»Així renua la pintura nova aquest fil de la tradició museal, que en cada època de floreixement de la pintura s'enrobustia amb obres de pur temperament pictòric i del culte conscient del material d'expressió.

»Demés, és visible en el art nou,—característica per a nostre temps post impresionista,—latència vers una síntesi visional i, en conseqüència, vers l'unitat dels elements de l'expressió pictòrica.

»La desharmonia, sempre latent entre la línia i el color en la representació de la forma, queda facilitada amb la possibilitat d'expressar la forma com efecte de relacions colorístiques; per altra part, la negació d'aquest valor especial del color retorna a aquest tota la seva sonoritat abstracta. Lliure de tota significació descriptiva i depurat de la valoració del clar-obscur fins alcançar la radiació simultània de l'iris, el color va arribar a ésser en la pintura nova l'element més important de la construcció plàstica de la superfície.

»Si significa encara alguna cosa en la pintura la paraula «colorista», la major part dels pintors que lluiten per la realització de l'estil del nostre temps són coloristes.

MÀRIA PASZKIEWICZ.»

Plaça de Sta. Maria, vista des del carrer que sortint de la Via Laietana es dirigeix a la porta principal de l'Iglésia de Sta. Maria del Mar.

Projecte de l'arquitecte En Lluís Domènech i Montaner

NOVES

EN LA CAMBRA AGRÍCOLA ha d'ésser inaugurada una Exposició retrospectiva de la vida d'En Monturiol. En la mateixa Cambra hi estarà instal·lada també l'exposició de quadres i dibuixos del net de l'inventor de l'«Ictíneu». N'Enric Pascual Monturiol destinarà el producte obtingut en la venda de varis quadres a la subscripció oberta per al monument i els seus anexes. La personalitat ben rellevant dintre la pintura catalana de En Pascual Monturiol i el seu generós desprendiment, esperem que tindran profitosa acollida entre el públic figuerenc.

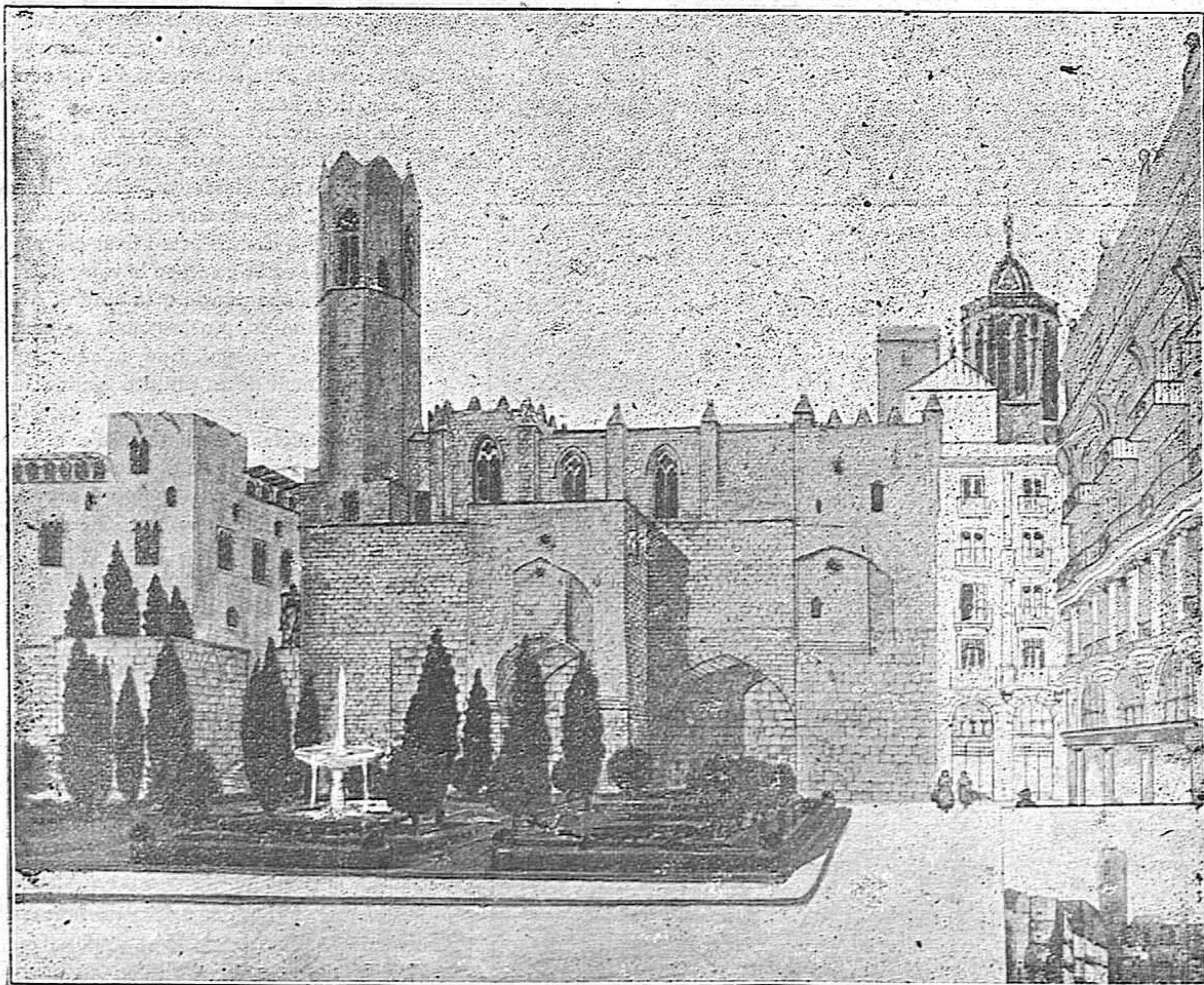
DURANT ELS DIES de Santa Creu estarà oberta en la «Lliga Nacionalista de l'Alt Empordà» una Exposició de pintures d'En Josep Berga i Boada.

EN PASCUAL MONTURIOL acaba d'obtenir un gran èxit en l'exposició que de les

seves obres ha fet en els salons del Centre de Dependents de Comerç de l'Havana.

EL TEMPLE DE SANTA MARIA DEL MAR de Barcelona serà prompte restaurat. La comissió tècnica de la Junta de restauració de dit temple ha acordat formular un qüestionari de les reformes a realitzar i sotmetre'l a la consideració d'una ponència d'arquitectes.

ELS CONCELLERS DE L'AJUNTAMENT de la nostra ciutat han comentat el fet de que l'Ajuntament de la vila de Sitges acordés en una de les seves últimes sessions adquirir varies pintures que un novell artista de Sitges exposà en els Salons de Càn Reig de Barcelona. Sembla que entre els reunits es proposà adquirir alguna de les obres d'artistes figuerencs, que més endavant s'exposaran en la nostra ciutat.

Iglésia de Sta. Agueda, vista des de la Via Laietana. La plaça que per donar més visualitat s'està actualment urbanitzant, enderrocant les cases del carrer de la Tapineria de Barcelona.

Projecte de l'arquitecte En Josep Puig i Cadafalch

La Reforma de les ciutats de Catalunya

Què hi ha, què hi trobem en les nostres viles i ciutats que, després de llegir-nos-les els nostres pares, sentim el desig de modificar-les i restaurar-les?

Què hi ha en el fons de la nostra ànima que ens impulsa a juntar en principis i regles la creixença de les nostres viles i ciutats, que durant tants anys han crescut sense aquestes lleis i sense cap principi? Heu's-aquí els nous problemes que en el fons planteja la interessant qüestió de la reforma i millora de les nostres ciutats. És l'Art cívic, portant a la nostra intel·ligència la ciutat tal com deu haver d'ésser; és la higiene i la bellesa harmonitzant-se amb l'utilitat que porten a la vida nous principis, que plantegen el camí de la solució de la ciutat futura.

Mes, si la ciutat no ens plau tal com la trobem, cal abans de millorar-la tenir idea de lo que la ciutat té d'ésser i del que deu expressar. Si modifiquem les cases, si la nostra manera de viure i el tràfec de la ciutat han sofert una total transformació; si ens hem creat noves necessitats, resultats de nous avenços; si la circulació ha portat a la ciutat nous sistemes de locomoció; si nous serveis han obligat a la creació de nous edificis; si la vida comercial i industrial han transformat la constitució de la ciutat; si la higiene nascuda amb nosaltres marca nous viarans per a garantir la nostra salut; i, finalment, si l'art i la bellesa, patrimoni en generacions passades d'uns quants ciutadans, han passat avui a mans de tots, la Ciutat ha d'expressar tot això, la ciutat ha d'ésser tot això. L'home ha de deixar d'ésser de la ciutat per a passar a ésser la ciutat de l'home.

Cada ciutat al fer la seva creixença cal que ho faci en harmonia amb el seu lloc que és únic en el món; és necessari que la seva reforma i engrandiment no sigui filla del caprici dels homes que l'administren, sinó obra de l'home patriota i artista que coneixent l'anatomia i la psicologia de la ciutat, sàpiga prevenir les línies del seu engrandiment.

No és possible establir unes precises regles per al desenrotlló d'una vila o ciutat; però si el mètode no es pot establir, hi ha no obstant principis de bellesa universals que no és possible abandonar al reformar una ciutat. Principis que lo mateix tenen aplicació a la petita aglomeració rural que a la gran capital. Per aquests mateixos principis de bellesa, no és possible repetir en pobles i viles lo que és bell en altres. Ara mateix a França n'han donat prova palesa amb la seva exposició de la «Ciutat reconstruïda», preparant-se per a la pau, reconstruint les aglomeracions rurals i petites viles, procurant que cada una tingui la seva pròpia fisonomia amb el seu lloc, amb la seva tradició i amb les exigències modernes.

Bellíssim exemple, per la transcendència que tindrà després per a les ciutats de Catalunya, és la Reforma de la ciutat de Barcelona. La primera via de la Reforma era traçada sobre el pla de Barcelona, sense altra mira que unir dos punts: la Plaça d'Urquinaona i el Port. Però l'Ajuntament de Barcelona, com prenent la importància d'un carrer, encarregà a tres eminents arquitectes l'enllaç de la primera via de la Reforma, ara nomenada Via Laietana, amb els carrers i monuments de vàlua, que l'aridesa del primitiu projecte deixava abandonats. Així l'arquitecte En Lluís Domènech i Montaner, proposava l'eixampli del carrer de l'Argenteria i l'obertura d'altre carrer que sortint de la Via Laietana enfoqués la portalada de Sta. Maria del Mar com pot veure's en el gravat adjunt.

Del tros comprès entre la Plaça de l'Angel i la Riera de Sant Joan va ésser-ne encarregat l'actual President de la Mancomunitat de Catalunya, l'arquitecte En Josep Puig i Cadafalch, qui posà de manifest la iglésia de Sta. Agata que el primitiu projecte amagava amb una illa de cases. El Sr. Puig i Cadafalch proposà, i l'Ajuntament va acceptar-ho, l'expropiació de les cases del carrer de la Tapineria, cases que avui són ja enderrocades. En son lloc hi projecta una plaça amb jardins, de manera que el pas per la Via Laietana, a pocs passos de la Plaça de l'Angel, oferirà al ciutadà la bella vista que reproduïm. A l'objecte de salvar el desnivell entre la Plaça del Rei i la Via Laietana s'hi projecten unes escales, que en el seu fons permetran veure l'Arxiu de la Corona d'Aragó i els campanars de la Catedral, com pot veure's en el petit gravat adjunt.

La modificació del tercer tros de la Via Laietana, comprès entre la Riera de S. Joan i la Plaça de Junyeres, avui ja desapareguda, fa pocs dies ha sigut aprovada, i oferirà també interessant punts de vista.

Es indiscutible que el primitiu projecte representava una economia sobre les solucions que s'han realitzat. Mes ¿qui s'atreveria, davant de la realitat actual, dir que la ciutat de Barcelona ha malversat els seus cabals? La bellesa que tindrà la Via Laietana serà la riquesa més gran de la ciutat.

L'exemple de Barcelona amb el seu èxit immens, deuria enfortir als Concellers de les nostres viles i ciutats, que temerosos moltes vegades de proposar reformes de la ciutat, quan representen un augment de bellesa de la vila o poble, desprecien l'oportunitat i prefereixen anar per l'economia, encara que hi perdi l'estètica de la ciutat.

Es aquesta una noció d'economia i d'estètica municipal que desgraciadament és privilegi de les democràcies del nostre país.

«Pobre Palau de Perelada, Iglésia de Castelló, runes d'Empúries, etc., etc., si els vostres visitants tinguessin la mateixa noció de la seva economia! Quants diners haurien estalviat... i quants diners haurien deixat d'entrar en les nostres viles i pobles! Afortunadament hi ha excepcions.

R. GIRALT CASESUS.

Imp. J. TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres.

Iglésia de Sta. Agueda, vista des de la Via Laietana. A l'esquerra, el pas que condueix a la plaça del Rei. Al fons el cimbori i els campanars de la Catedral.

Projecte de l'arquitecte En Josep Puig i Cadafalch

Un monument a En Pep Ventura

A l'acabar la inauguració del Monument a Monturiol, fou llançada la idea de construir en la nostra ciutat un monument a la memòria d'En Pep Ventura, el creador de les nostres cobles, el més gran i admirable compositor de la nostra dansa.

Tantost llançada la iniciativa fou acoïllida amb entusiasme.

Sabem que les més distingides personalitats catalanes que dijous assistiren a la inauguració del Monument a Monturiol, oferiren el seu concurs.

ALT EMPORDÀ espera sia prompte realitzat tan bella iniciativa, que creiem deuria patrocinar l'Ajuntament de Figueres, a qui no ha de faltar-li el concurs de tots els empordanesos en aquest noble tribut al creador de la nostra dansa nacional.

:: L'obra de la Mancomunitat

Hu's-aquí un ràpid resum de l'obra de la Mancomunitat de Catalunya, divulgada arran de la darrera subscripció d'obligacions del seu Emprèstit, cobert per més de 22 vegades, amb la qual cosa va posar-se una vegada més de relleu la confiança absoluta que el poble català té posada en el seu organisme de Govern més alt:

VIALITAT.—S'han construït en tres anys 16 carreteres i camins, i 2 ponts; estan en construcció 34 carreteres i camins, i 5 ponts; se tramiten actualment els projectes de 27 carreteres o camins, i s'han estudiat o estan estudiant-se els projectes de 17 ponts i 42 camins o carreteres.

TELEFONS.—La xarxa de la Mancomunitat passa ja de 2.500 quilòmetres de línia. Hi ha instal·lades 82 centrals, a les quals s'han reunit altres 105 pobles.

CULTURA.—Han estat concedides 17 Biblioteques Populares, algunes de les quals estan ja construïdes i la majoria en construcció. S'han concedit 4 Escoles de Comerç, les quals seran aviat una realitat. Demés: la Mancomunitat construeix quatre Edificis Escolars Model.

Han adquirit gran desplegament els serveis d'Agricultura.

I tingui's en compte que això no és sinó una part de l'obra realitzada i en realització.

Pel que es refereix a l'obra a realitzar, cal esmentar el projecte de Ferro-carrils secundaris que permetran l'explotació de les riqueses mineres del nostre país, especialment de les mines potàssiques, i que facilitant les comunicacions contribuiran al desenrotll de la intensa vida industrial i comercial de Catalunya.

En la nostra ciutat i en la seva comarca l'activitat de la Mancomunitat de Catalunya s'hi ha fet ben sentir, i ens ha dut la confiança de la seva obra més orgànica i intensa per quan li siguin concedides les necessàries delegacions de serveis que l'Estat avui encara li reté, i sense les quals pot presentar ja un bon cabal d'iniciatives i profitoses realitats.

Banquet a En Casanovas

Avui a la tarda ha tingut lloc en l'Hotel del Comerç un dinar íntim que varis admiradors seus han dedicat al fort escultor N'Enric Casanovas, autor de l'admirable

monument que a En Narcís Monturiol ha elevat la nostra ciutat.

L'àpat, com és acostumat en actes semblants, ha transcorregut enmig del més viu companyatge, animant-se amb les converses dels comensals. Hi figuraven, demés de l'homenatjat, els senyors següents: Ricard Giralt Casadesús, Marià Pujulà, Lluís Massot Balaguer, Josep Salleras, Rafel Ramis, Josep Sans, Lluís Jordà, Joaquim Cusi, Carles Costa, Francesc Canet, Antoni Costa Ferran, Josep Monturiol, Joan Salleras, Jaume Maurici, Josep Puig Pujadas, Ricard Pichot, Eudald Soler, Josep M.ª Gorgot i Josep Pichot.

A l'hora del xampany entrà el senyor Gabriel Alomar qui també volgué associar-se a l'homenatge.

Per acord exprés dels organitzadors no hi han hagut brindis.

LLIBRES

«MINERVA»

El Consell de Pedagogia acaba de publicar un volum que pertany a una nova sèrie de les que ve publicant amb el títol genèric de «Minerva». L'èxit obtingut per la «Col·lecció popular de coneixements indispensables» ha impulsat l'entitat editora a emprendre noves activitats, eixamplant el seu pla primitiu.

El volum que s'acaba de posar a la venda pertany a una sèrie que, paral·lela a la de coneixements indispensables, es publicarà amb el subtítol de «Col·lecció popular de literatura moderna». Consagrat al gran escriptor francès Rabelais, conté una notícia de la seva altíssima personalitat i els capítols de la seva obra dedicats a «L'educació de Gargantua i la joventut de Pantagruel». Llur tradició, així com la confecció del volum ha estat realitzada amb singular mestria pel notable literat que ha popularitzat entre els bibliòfils el pseudonim Lluís Deztany, davant el qual sobra tota alabança.

Com es veu, la col·lecció «Minerva» en la nova sèrie de les seves publicacions, que no serà obstacle a la de coneixements indispensables i a altres sèries que té a punt de publicació, segueix el bon criteri mai desmentit fins al present d'encomanar cada producció a les personalitats més competents dintre l'activitat respectiva.

Per a molt aviat s'anuncia noves obres, tals com «Les infeccions», del doctor Pi i Suñer, dintre la «Col·lecció popular de coneixements indispensables», i demés un estudi sobre la navegació submarina extret de les memòries d'En Monturiol, i altres de no menys interès pertanyents a distintes sèries.

D'ara endavant els volums de «Minerva» apareixeran a data fixa el 20 de cada mes.

NOTICIARI

Junt amb el present número repartim als nostres subscriptors la Fulla Artística corresponent al mes d'Abril.

El passat dimecres va celebrar sessió la Diputació Provincial. No en publiquem l'extracte per estar mancats d'espai, demés de no tenir gaire importància els acords presos per la mateixa.

El company «Rosabella» que va començar en el nostre periòdic la reproducció d'un *Diàleg Imaginari* ha vist frustrada la seva intenció de continuar-lo aquesta setmana ja que amb motiu de les Fires de la Santa Creu li han arribat nombrosos forasters que li hipotequen l'espai de temps necessari per a continuar-lo. En

el número vinent espera poder complir el seu compromís.

El dia 13 del corrent tindrà lloc en la duana de Port-Bou la venda en pública subhasta de diferents gèneres compresos en expedients de contrabandol.

Uns dies esplèndids han ajudat aquest any a que les nostres Fires i Festes aconseguissin un bell esplendor.

L'afluència de forasters ha sigut nombrosa, especialment el dia de la festivitat de la Santa Creu, omplint-se cada dia totes les sales i espectacles i llocs de recreament.

Per la vigília, que aquest any va ésser un dia avançada, el comerç figuerenc va fer exposició de les seves meravelles, omplint-se els carrers de gent comentant les exposicions.

Si volguéssim detallar un a un els magnífics aparadors dels nostres comerços cauríem en lamentables omisions que volem prevenir. Consti que tots estiguieren al seu punt.

En la darrera setmana la Caixa de pensions per a la Velleja i d'Estalvis, ha rebut imposicions per pessetes 1.138.178, ha pagat retorns d'estalvi, termes mensuals de pensió i capitals diferents reservats, per pessetes 612.177 i ha obert 500 llibretes noves.

Corresponen a la sucursal de Figueres: Imposicions Ptes. 11.473,75 Retorns > 10.659'85 i 10 llibretes noves.

VIDA D'HEROI

Narcís Monturiol

Inventor de la navegació submarina

per J. PUIG PUJADAS

Prefaci de N'Ignasi Iglesias

De venda en les principals llibreries

Preu 5 pessetes

REGISTRE CIVIL

Del dia 27 d'Abril al 3 Maig 1918

Naixements

- Dia 29. — Ricard Vallespin Raurell.
- > 29.—Lluïsa Cortada Padrosa.
- > 1.—Enriqueta Colet Avellana.
- > 3.—Joan Compte Heras.

Matrimonis

- > 29.—Lluís Mitjà Torrent amb Dolors Navet Ribera, solters.
- > 4.—Joan Casamitjà Roig amb Tresa Verdager Colomer, solters.

Defuncions

- > 27.—Miquel Serra Ferrer, 81 a., c.
- > 28.—Carme Romá Hors, 2 mesos.
- > 30.—Damià Parayre Palau, 64 a., c.
- > 1.—Maria Lleonsí Rigall, 72 a. c.

LA PERRUQUERIA D'EN MIQUEL LAPEDRA

s'és mudada a la Pujada al Castell, n.º 15, davant el carrer d'En Joan Matas.

Josep Sans i Roquer

ADVOCAT

Gestiona i tramita els préstecs del **BANC HIPOTECARI** d'Espanya amortitzables i al 5% anual. Cervantes, 25 baixos, (abans S. Pau)

FIGUERES

Gran Novetat

Conklin's

Ploma-Font de Omplidora

Automàtica

NO DEGOTA

GARANTIDES CINC ANYS

De venda: En la Impremta d'aquest periòdic.

GRAN NOVETAT

Hi ha per vendre un rètol de cristall, amb son marc de ferro, de les dimensions de 3'10 metres de llarg per 0'85 metres d'ample, tenint el cristall una espessor de 8 mm.

Per a informes, a casa

En Miquel Lapedra

Perruquer, Pujada al Castell, 15 FIGUERES

PLANXADORA en fa falta una en la «Camiseria Coll», Plaça de la Constitució. Guanyarà 1'50 pessetes diàries.

Hi han diverses quantitats de 1.000 a 25.000 pessetes per disposar, que es prestarien en hipoteca i en bones condicions.

Dirigir-se a J. Ll. en la Redacció del periòdic.

COL·LEGI-ACADEMIA "MONTURIOL"

Cursos d'anglès, francès, alemany i italià, a càrrec de dos il·lustrats professors, titular un d'ells i ex-profesor d'importants Col·legis i Liceus de França i Alemanya.

Lliçons de Taquigrafia per un entès professor.

Ensenyança de la Teneduria de Llibres i pràctiques de comerç.

Exàmens públics d'aptitud i exposició de treballs a fi de curs.

Les ensenyances són donades per procediments actius, pels quals l'alumne pren part activa en son ensenyament.

Tip. Josep Trayter, Cervantes, 13 - Figueres

CLINICA DEL DOCTOR J. POCH I ESTER

Especialista en les Malalties de la **GOLA, NAS i OIDES**

MEDECINA GENERAL

Consulta diària de 10 a 1

Caamaño, 6, FIGUERES

TOS

REFREDATS, TRANCASSO, OFEC, BRONQUITIS, CATARRO de les criatures.

Se cura i alivia sempre prenent l'

Sixarop Pectoral Ferrán

REGENERADOR DEL CABELL
LOCIO CAPILAR **FERRÁN**
EXQUISIDAMENT PERFUMADA

Hermoseja el cabell; evita i deté sa caiguda.

VACANT

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

REPRESENTANT EN BARCELONA i MADRID.

CARRER DE LA FORSA, 8. 1.er - GIRONA

TELEFON INTERURBÀ NUM. 40

SOFRE LIQUID "RADIUM"

Preparat per la casa C. HANPOLD

a base de polisulfur - Amb notable estalvi sobre el sofre en pols - L'Escola de Viticultura i Enologia de Reus el recomana per a combatre la MALURA

de les vinyes

Agent: **Sebastià Miró - Tamarit, 99, Barcelona**

— Telèfon A-5371 —

KUSMA

MEDECINA SENSE PARIOR PER A L'ESTÓMAC en les malalties del qual hi exerceix una poderosa i benefactora influència, essent qualificat per milers de metges com el SUPREM AGENT PER EXCELENCIA PER A LA CURA MES POSITIVA I EFICAÇ de les afeccions d'aquest aparell.—Demani's per farmacies i Droguerries.

Dipòsit exclusiu en la FARMACIA FERRÁN, Pujada del Castell, 6
FIGUERES

J. FERRAN GALTER

BANQUER

COMPRA i VENDA AL COMPTAT i A TERME DE

::::: PAPER SOBRE L'ESTRANGER :::::

CANVI DE MONEDES

:: PRÉSTECES SOBRE VALORS i MERCADERIES ::

: COMPTES CORRENTS : DESCOMPTES : VALORS :

::::: CUPONS i DIPÓSIT :::::

Carrer de Vilafant, 2 i 4-FIGUERES

Fàbrica de glaç

i Cambra Frigorífica

Per a detalls i condicions dirigir-se a la Fàbrica

Carrer de la Concepció, 17. (Telèfon 71) - FIGUERES

ALT EMPORDÀ

Periòdic setmanal nacionalista

Redacció i Administració: Cervantes, 1, pral.-Telèfon n.º 33

FIGUERES

Política: Vida ciutadana.

Preus de sotscripció: { A Figueres: 1'00 pta. trimestral.
Per fòra: 1'50 » »

A Figueres se trobarà de venda en la Llibreria d'En Josep Masdevall carrer de Palau.

En l'Administració del setmanari hi són admesos anuncis.